

Ervenconsulentadvies 2405 DS: Hoevenweg 15b, gemeente Dalfsen

Datum : 8 februari 2018
Kader : advies inpassing zonneveld
Fase : initiatief

Opgave

De initiatiefnemer wil aan de Hoevenweg 15b een zonneveld realiseren. Het plan is al besproken met de omwonenden. Ook is een check gedaan vanuit de vereisten voor flora en fauna. Alle eisen en suggesties zijn in het nu voorliggende plan verwerkt.

De gemeente heeft een hoge ambitie op het vlak van duurzaamheid en is bereid aan het initiatief mee te werken mits deze ontwikkeling ook andere kwaliteiten genereert voor bijvoorbeeld landschap en ecologie. U heeft de ervenconsulent gevraagd om te beoordelen of het plan dat nu is voorgelegd naast de ambitie van duurzaamheid ook voldoet aan uw ambitie op het vlak van ruimtelijke kwaliteit.

Op 10 januari is het erf aan de Hoevenweg 15b bezocht. Hierbij waren aanwezig de ontwikkelaar, de gemeente en de ervenconsulent.

Provincie

Omgevingsvisie en Kwaliteitsimpuls groene omgeving

Het erf ligt in de jonge heideontginning. De ambitie is deze gebieden een stevige impuls te geven. De dragende structuren worden gevormd door landschappelijke raamwerken van lanen, bosstroken, waterlopen die de rechtlijnige ontginningsstructuren versterken. Er is ruimte voor ontwikkeling op deze erven mits deze erven een 'stevige groene jas' krijgen. Als ontwikkelingen plaatsvinden, dan dragen deze bij aan het beter zichtbaar en beleefbaar maken van de hoogteverschillen en het watersysteem. Ook dragen deze dan bij aan behoud en versterking van de dragende lineaire structuren van lanen, bosstroken, waterlopen en ontginningslinten met erven en de kenmerkende ruimtematen. Er blijft een duidelijk onderscheid in de voor- en achterkant van de erven en er vindt koppeling plaats aan het landschap. Toegankelijkheid van het landschap wordt er mogelijk door verbeterd. Reanimatie agrarisch erfgoed wordt gestimuleerd.

Provincie

Handreiking kwaliteitsimpuls zonnevelden

Deze handreiking adviseert op welke manier zonnevelden een bijdrage kunnen leveren aan de ruimtelijke kwaliteit. Daarvoor worden een aantal concrete ontwerpprincipes verwoord en verbeeld. De provincie gaat planologisch gezien uit van tijdelijk medegebruik. De maximale termijn is op 25 jaar gesteld. Een goede ruimtelijke inpassing, in aansluiting op de gebiedskenmerken is verplicht. Afhankelijk van de schaal, balans gebiedseigen/gebiedsvreemd en eigen/maatschappelijk belang wordt een extra kwaliteitsprestatie gevraagd. In overleg wordt deze balans bepaald. Dit is maatwerk.

De ontwerpprincipes op verschillende schaalniveaus zijn: aansluiten bij de karakteristieken van het gebied, de omgeving. Maak randen met kwaliteit, eenvoudige hekwerken en poorten. Minimaliseer de ruimtelijke impact van de transformator- en bijgebouwen. Maak deze zo compact mogelijk. Ontwerp een veld met een eenvoudige hoofdvorm, passend bij de schaal van het landschap. Benut de ruimte, bestaande bebouwing en infrastructuur. Draag bij aan natuur, biodiversiteit (faunapassages) en klimaat, duurzame energiehuishouding, sluiten van kringlopen, participatie.

Als extra kwaliteit kan worden ingezet op een actieve betrokkenheid bij de omgeving, een recreatieve of kunstzinnige invulling aan de randen van het terrein. Maak een (aantrekkelijk) entree en geef het terrein, de randen een betekenis. Eventueel een bijzonder gedeelte hekwerk bij de entree.

Gemeente

Structuurvisie (jonge heideontginning noord)

De gemeente heeft in haar structuurvisie de volgende karakteristieken en ontwikkelcriteria opgenomen voor het plangebied landschap van de jonge heideontginningen (noord). Het deelgebied heeft een duidelijk rationele structuur. Wegbeplantingen markeren de lange lijnen in het landschap. De openheid is kenmerkend en wordt scherp begrensd door de omliggende bosgebieden.

De gemeente zet in op het behoud van deze landschappelijke waarden. De gemeente staat ontwikkelingen alleen toe als ze een bijdrage leveren aan het versterken van de landschappelijke karakteristiek en passen binnen het landschappelijk raamwerk. De gemeente zal ontwikkelingen in dit deelgebied dan ook zodanig sturen, dat de landschappelijke waarden behouden blijven.

Kwaliteitsimpuls zonnevelden

De gemeente heeft de provinciale visie als haar beleid vastgesteld met hierop enkele aanvullingen, de 'Dalfser kwaliteitsnormen'. In de structuurvisie zijn kansrijke gebieden voor de plaatsing aangeduid. Per deelgebied zal een nader vast te stellen maximum percentage van de cultuurgrond die bebouwd mag worden met zonnevelden worden bepaald. De zogenaamde 'Proportionele gebiedsbelasting'. Als -te onderzoeken- voorlopig percentage geldt 5%.

'Bovenmatige hinder voor omwonenden moet worden voorkomen'. De initiatiefnemer moet bij zijn aanvraag onderbouwen welke inspanningen door initiatiefnemer en omwonenden zijn gepleegd om de aantasting van het woongenot van omwonenden te beperken.

Advies

Landschap, erfensemble en gebouwen huidige situatie

De locatie ligt verscholen in een grote 'boskamer', omzoomd met brede singels en bospercelen met streekeigen beplanting. Waardevol als structuur zijn de markante laan en de brede singels. Bijzonder zijn de hulsten in de bossages.

Van en naar de locatie zijn weinig zichten. Vanaf de laan, een doodlopende routing, is het meest optimale zicht op het perceel. Een deel van het perceel wordt aan het zicht onttrokken door twee boerenerven. Het jongste erf zal op termijn een transformatie ondergaan.

Landschap

Het plan zoals voorgesteld voldoet aan de voorgestelde randvoorwaarden in de provinciale en gemeentelijke notitie. Deze uitwerking kan gezien worden als een basisinspanning:

- Het veld kent een opstelling in een heldere structuur binnen het 'kamer'landschap van de heideontginning. De opstelling wordt gesitueerd in het grootste veld, de kleinere velden aan de randen worden open gehouden voor agrarische gebruik, er wordt voldoende afstand gehouden tot aan de laan, de bossages en de singels. Deze groene 'omranding' draagt positief bij aan de inpassing, de beleving van het terrein als geheel. De richting van de rijen panelen wijkt af van de belijning van het vlak, de omranding. Zij staan niet haaks op deze belijning. De panelen liggen optimaal op de zon. Dit is acceptabel binnen de voorgestelde heldere 'kamer'structuur.
- De bestaande en nieuwe struwelen zullen relatief snel het zicht op de panelen ontnemen. De achterkanten van de panelen zijn gesitueerd aan de zijden met de dichte bossages. Zij zullen vrijwel niet zichtbaar zijn vanaf de openbare weg. De transformatoren en het schakelhuis, de 'kasten', worden gesitueerd aan de binnenzijde van het terrein. De toegang is over een 'erfpad' tussen de twee erven en daarmee niet nadrukkelijk aanwezig.
- Het landschap wordt versterkt met streekeigen struwelen. Dit draagt bij aan de inpassing van de benodigde hekwerken, het ontnemen van zicht op de panelen vanaf de zuidzijde en het draagt in algemene zin bij aan de natuurwaarden en de begeleiding voor fauna (routing). De bestaande eiken aan de zuidzijde bij het erf worden behouden.
- De randen van het terrein worden vrijgehouden voor faunapassage (grootwild) en natuurontwikkeling (kruidenrijke weides en struweel). Onder de hekken zijn passages voor kleinwild.
- De weide bij het huisjesterrein krijgt deels de functie voor beweiding en deels als bloemenweide. Een omwonende heeft aangegeven hierin te willen participeren (bloemenhoning). Op dit aspect wordt in het plan ruim ingezet.
- Aandacht voor de inpassing van de installaties op het terrein. De gemeente geeft in haar beleid aan dat de installaties vanaf de openbare weg niet zichtbaar mogen zijn. In aanvulling hierop aandacht voor de kleurstelling van de transformatoren en het schakelhuis. Landschappelijk gezien is een donkere, grijszwarte of groene tint het minst opvallend. De kleurkeuze is afhankelijk van de positie van de objecten en de technische vereisten van de 'kasten'. Zo mogen de 'kasten' waarschijnlijk niet te heet

worden. In overleg moet worden gezocht naar een tint die functioneel en goed inpasbaar is. In bijlage 2 is hiervoor een aanvullend advies opgenomen.

Het zonneveld is een forse ingreep in het landschap. Daarbij kan worden genoemd dat het veld niet door de buurt wordt geïnitieerd, maar door een externe ontwikkelaar. Wij adviseren naast de basisinspanning aanvullende randvoorwaarden voor een extra inspanning op te nemen (KGO) om het draagvlak te vergroten. De voorgestelde ontwikkelingen voor natuurwaarden (de zones met bloemenweides aan de randen), kunnen worden gezien als een extra inspanning.

Aanvullend adviseren wij als nader uit te werken randvoorwaarden op te nemen:

- Aandacht voor het ontwerp van de entree van het terrein in relatie tot de kwaliteit van de ruimte aan de laan en de boerenerven. Omdat dit een doodlopende routing betreft is een aanvullende recreatieve invulling minder logisch. Het betreft een luwe plek, ontsloten voor bewoners en minder voor recreanten. Mogelijk ligt de inzet hier des te meer in de herontwikkeling van de kwaliteiten van het erf dat aan de laan ligt. Dit erf heeft een ensemble van grote stallen die in slechte staat verkeren en aan te merken zijn als ontsierend. Wij stellen als randvoorwaarde een transformatie van dit erf. Dit kan in een aparte procedure.
- Aandacht voor de uitstraling van het hekwerk. Prikkelraad is niet wenselijk. In overleg moet er afstemming komen over een functioneel (veiligheid), maar passend hekwerk. Met name de zone van de entree aan de zijde Hoevenweg en de laan zal de meeste aandacht trekken. In bijlage 1 zijn referenties opgenomen voor hekwerken die een meer landelijke sfeer geven.
- Aandacht voor streekeigenheid. Aanplant van een gevarieerde struweelhaag om het hekwerk. Hulsten en wilde liguster zijn passend als streekeigen groenblijvers. Dit is ook een wens van de aanwonenden. Ter aanvulling soorten als hazelaar, gelderse roos, meidoorn, etc.

Conclusie

De voorgestelde ontwikkeling, een transformatie van agrarisch weidegebruik naar winning van zonne-energie past in het beleid en bij de ambitie van uw gemeente. Tijdens de planvorming zijn de omwonenden in een participatief proces geraadpleegd over hun wensen tot inpassing. Deze wensen alsook de eisen voor flora en fauna zijn verwerkt in het plan.

Het plan voldoet aan de randvoorwaarden die in de provinciale notitie zijn beschreven. De structuur van het terrein is passend bij het type landschap ('kamer' structuur), de groene 'omranding' is gerespecteerd en zelfs versterkt. 'De entree' en de installaties zijn opgenomen binnen de structuur. De draaiing van de panelen ten behoeve van een optimale zonwinning is hierbij acceptabel. De structuur van de randen is sterk genoeg.

Omdat het een forse ontwikkeling betreft en niet lokaal wordt opgezet (externe partij), kan niet alleen worden volstaan met een basisinspanning, maar is een KGO inspanning vereist. Het plan zet naast inpassing in op de meerwaarde voor natuur aan de randen (biodiversiteit). Dit kan worden gezien als een deel van deze extra inspanning. Aanvullend adviseren wij op het vlak van de ruimtelijke kwaliteit onderstaande randvoorwaarden op te nemen: aandacht voor het entreegebied, het hekwerk op zichzelf, de installaties, de soorten in het struweel, de faunapassage voor kleinwild, een ruimtelijke impuls voor het erf 15 B aan de laan. De huidige opstallen op dit erf zijn aan te merken als ontsierend. In het plan wordt op meerdere aspecten hieraan een uitwerking gegeven. Wij adviseren positief over de inzet KGO.

Bijlage 1: referenties sfeerbeelden hekwerken

Eenvoudig hekwerk rondom. Mogelijk is hierbij een type gaas toepasbaar wat niet overklimbaar is. Dit hek heeft een vrij landelijke uitstraling.

Eenvoudig hekwerk rondom, inpassen met streekeigen struweel

In de provinciale notitie worden meerdere beelden getoond als referentie.

Bijlage 2: advies kleurstelling kasten

Wij adviseren voor de kasten op het terrein een 'gedekte', 'verzadigde' kleur. In deze kleur zitten mengingen van bruin en geel, de tinten voelen 'warm', natuurlijk. Ze voegen in het landschap, stralen kwaliteit uit. De gedekte kleuren geven rust, stoten niet af. Groentinten, hoewel men hier vaak anders over denkt, zijn vaak niet passend in het landschap omdat zij feller, harder en niet natuurlijk ogen. Alleen groentinten met een menging van zwartogen meer neutraal. Groentinten vallen ook vaak af wanneer wordt gekeken naar de 'warmte' die de kasten ontwikkelen, veel groentinten liggen buiten de reeks van 20-40 graden. Blauwtinten zijn ook minder passend in het landschap. Zij komen koel en afstandelijk over. Hele donkere tinten blauw zijn wel mogelijk, maar ook hier kom je snel buiten de reeks van 20-40 graden.

Grijstinten zijn neutraal. In dit geval staan de kasten in combinatie met stalen (grijze) draagconstructies van de panelen. De grijstinten zoals RAL 7000, 7001, 7023, 7030, 7037, 7040 ogen of 'goedkoop', zijn te 'doods', of zijn licht en vallen daardoor op in het landschap. Dit is niet wenselijk.

Wij adviseren een grijstint toe te passen. Zowel de **kwarts grijze tint (RAL 7039)** als de **blauwgrijs (RAL 7031)** zijn kleuren die zich goed voegen in het landschap en ook kwaliteit en

een zekere rust uitstralen. Zij liggen beiden op 40 graden. De RAL 7031 heeft een menging met blauw, oogt wat killer. De RAL 7039 heeft een menging met bruin, is wat 'warmer'.

KLEURVOORKEUR

RAL 7039 kwartsgrijs

RAL 7031 blauwgrijs

Alternatieve grijs tinten die meer midden in het kleurenschema van 20 tot 40 graden liggen hebben niet onze voorkeur. Ze zijn 'killer' en vooral ook lichter en daarmee meer opvallend in het landschap. Dit komt een kwalitatieve uitstraling niet ten goede. Met name de vensterblauwe kleur RAL 7040 is minder warmte gevoelig (30). De andere kleuren zitten op 36 graden.

ALTERNATIEVEN TE OVERWEGEN, maar lichter in het landschap daarmee meer opvallend en 'killer' en 'saaier' van kleur.

RAL 7037 Stofgrijs

RAL 7033 Cementgrijs

RAL 7040 Vensterblauw